

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 9. Magdeburgum a Tillio expugnatum, concrematumque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

deliter interficerent: Postremo tandem Tillius Nuntium ad urbem ablegabat cum iisdem ferme mandatis: dederent urbem, dum gratiæ locus esset, si vero sua pertinacia excidium urbis accersere vellent, testari se per Deum immortalem omnesque posteros, immunem se fore a culpa eorum, quæ ipsis dira atque atrocita eventura prospiceret.

§. IX.

Magdeburgum a Tillio expugnatum, concrematumque.

Hunc nuntium cum cives in tertium usque diem detinerent, Tillius patientia in rabiem versa in urbem die decima Maji undique uno tempore impetum facere statuit, datoque signo prior Pappenheimius, superatis omnibus pene propugnaculis, ponteque rescisso obsessis ex urbe erumpendi copiam interclusit. Nihilominus aucto furore cives, nec innoxie, horrendam globorum & flammæ tempestatem ex belli tormentis in Tillii castra detonant, plebemque aliunde jam efferatam ex composito die decima quinta ejusdem Mensis Prædicantes Lutherani e pulpitis quisque suis vana proximi auxilii spe dementant, falsoque jactitant, se

Sæc. XVII.

A. C. 1631.

*Annal. Boic.**Adlgr.**part. 3. l. 16.*

Sæc. XVII.
A. C. 1631.

vidisse Angelum urbis tutelarem mæ-
nia defendere, & circuire excubias:
Ergo præeuntibus hisce buccinatoribus
obfessi omnes in eorum verba jurant,
se vitam prius ferro, quam victas ma-
nus Cæsari duros: Falckenbergius
quoque Tillianis muro jam imminen-
tibus territos ac nutantes promissa Sue-
ciæ Regis ope, atque ostentato bellico
urbis apparatu tam valide erexerat, ut
non modo viri, sed & foeminæ pueri-
que jurarent, se potius velle, in urbis
cineribus mori, quam vitam fortunæ-
que suas, Cæsaris obsequio redimere.
Fertur quoque, a Senatu nonnullos
fuisse designatos, qui urbem, si ab hoste
superaretur, subjectis ignibus accen-
derent, ne Cæsarei præda potirentur,
vel Urbs cladi suæ superesset. Interea
Tillius, cum Sueciæ Regem biduo post
adfuturum compererat, missis rursus
Tubicine obfessis pollicebatur, si Ad-
ministratorem & Prædicantes trade-
rent, triginta Sacerdotes Catholicos
reciperent, ac nonnisi centum Thale-
rorum millia penderent, veniam de-
lictorum fore: Hæ vero leges cum
Falckenbergius rejiceret, Tillius datis
in thesseram Sacratissimis Jesu & Ma-
riæ nominibus urbem die vigesima Maji
toto impetu invadere jubet: Pappen-
heimius igitur cum suis apud Neosta-
dium

dium, disiectis præfidiariis vallum ag- Sec. XVII.
 greditur, provolat illico cum valido A. C. 1631.
 militum civiumque agmine Falcken-
 bergius: committitur utrinque atrox
 pugna, nec Cæsarei diu obsessorum su-
 stinissent impetum, nisi Falckenber-
 gius glande trajectus occubisset. Tum
 vero civium languescere impetus, tanto
 alacrius autem Cæsarei, ductore Hol-
 fatiæ Duce, in Crækenum propugna-
 culum repulso prætorio Administrato-
 ris milite irrumpunt, ac succedenti-
 bus aliis quatuor legionibus, quicquid
 munitionum supererat, victores occu-
 pant, non sine maxima obsessorum
 strage. Postremus denique Wolfgan-
 gus Comes Mansfeldius unacum Rai-
 mundo de Montecuculis post acre cer-
 tamen perruptis undique portis Tillia-
 no militi liberum in urbem aditum a-
 peruit: mox vero Tillins ipse, cives
 militesque conglobatos, qui nondum
 victas dederant manus, immixtis copiis
 dissipari iussit: nihilominus in tanta
 ruentis civitatis consternatione civium
 nonnulli eo audaciæ devenerant, ut
 in suprema ædium enixi lapidum pro-
 cella progredientes victores impete-
 rent, ne inulti morerentur. Ea tum
 ferocia, ac fociorum, quorum mille
 septingentos Sueci Francofordiæ cru-
 deliter interfecerant, mortem ulciscendi
 libi-

Sæc. XVII. libidine incitati milites Tilliani, neque
 A. C. 1631. ætatis, nec sexus habita ratione ob-
vios quosque prima irrumpentium ra-
 bie trucidant. Imperabat quidem Til-
 lius, ut a devictorum cædibus & mu-
 lierum stupris abstinere: Verum man-
 dantis reverentia haud valuit quorum-
 dam compefcere furorem ac libidinem,
 præfertim ubi incendium, quod ab ipsis
 civibus excitatum fuisse, creditum
 est, intra viginti quatuor horarum spa-
 tium totam urbem tam amplam &
 magnificam delere cæperat, ignis vio-
 lentia omnem Tillii solertiam, & Cæ-
 sarei militis laborem in restingendis
 flammis impigre impensam eludente.
 Tum vero funestissima erat urbis facies:
 nihil non ferro, igni & militi licuit, ne
 dicam libuit, direptæ ædes, cæsi ci-
 ves, ac imbellis quoque & innocens
 turba miserando periit fato, quod re-
 bellio & sæva Patrum crudelitas in con-
 jugum & liberorum capita retudit, mi-
 serante ipso Victore, & calamitatibus
 hostium illacrimante. Ex civibus quam-
 plurimos, qui in secretis cubiculis metu
 ferri delitescebant, ignis furor absum-
 psit, prædamque opimam, quam victor
 miles avide sub cineribus inquisierat,
 subripuit. Periere ferro flammaque
 plusquam viginti quinque millia, non-
 nisi quadringenti iram victorum eva-
 denti-

dentibus, præter illos, qui ad Basili-
cam Beatæ Virginis, quam paulo ante
horrendis contumeliis affecerant, con-
fugientes, jussu Tillii servabantur. Ad-
ministrato vero tot malorum Auctor
plumbea glande secundum tibiam læsus
& capite faucibus in Papenheimii ten-
torium, indeque Wolmerstadium ca-
ptus abducebatur. Ceterum Tillius
sedato militum furore in eodem B. Vir-
ginis Templo, quod incendium evase-
rat, solemne sacrum haberi præcepit,
Deo victoriarum auctori grates repen-
surus, eo quod potenti brachio horum
civium pertinaciam fregisset, læsum-
que Nominis sui honorem vindicasset.

§. X.

Felices Sueciæ Regis progressus.

Tam inopina Magdeburgi clade Sue-
ciæ Rex vehementer perculsus, *Brachel. l. c.*
totam culpam in ipsos cives, nec non
Saxonem & Brandenburgicum Electores,
eo quod hi petita eidem subsidia con-
ferre cunctati essent, rejecit, nec non
Hassæ & Vinarizæ Ducibus sibi foedere
junctis, Brandenburgicum directis in Re-
giam tormentis adegit, ut Spanda-
vium toto belli tempore eidem relin-
queret, ac per totum Electoratum li-
beram commeandi facultatem conce-
deret.

Sæc. XVII.
A. C. 1631.